

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija
pregled aktivnosti za period
25. februar - 3. mart 2017. godine

Bilten broj 9/2017

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Saopštenja.....	3
Još jedna izborna kampanja u nepotpuno pravnom okviru	3
Konferencije.....	4
Zakon o zaštiti uzbunjivača - norme i rezultati primene.....	4
Građani, uprava i korupcija - iskustva Antikorupcijskog savetovališta TS	6
Inicijative i analize.....	12
Javno upozorenje pred izbore.....	12
Antikorupcijsko savetovalište ALAC.....	14
Sumnje u zloupotrebe.....	14
Odugovlačenje spora	14
Mediji	15
Firma iz Emirata dve godine ne plaća nadoknadu za državno poljoprivredno zemljište.....	15

Aktivnosti

Prošle nedelje održali smo dve konferencije, obe u utorak, 28. februara, u Medija centru. Na skupu "Građani, uprava i korupcija - iskustva Antikorupcijskog savetovališta" govorili smo o našem Antikorupcijskom savetovalištu, a potom smo na okruglom stolu diskutovali o Zakonu o zaštiti uzbunjivača - njegovim odredbama i primeni. Više detalja u Biltenu, u rubrici "Konferencije".

Programski direktor Transparentnosti Srbija Nemanja Nenadić je učestvovao 1. marta na radionici prEUgovora o izradi metodologije praćenja rada institucija, u okviru projekta "Nadzor javnih politika: prEUgovor prati reforme u poglavljima 23 i 24", koji sprovodi ova [koalicija](#). Nenadić je 2. marta učestvovao na radionici u organizaciji USAID, o tome sa čime se građani suočavaju u pravosudnom sistemu.

Antikorupcijsko savetovalište (ALAC) Transparentnosti Srbija primilo je tokom protekle nedelje 24 poziva na broj 0800 081 081, dobilo je 13 poruka na mejl ts@transparentnost.org.rs ili savetovaliste@transparentnost.org.rs i još osam slučajeva je otvoreno na osnovu informacija dobijenih poštom (Pamotićeva 31/III) ili pronađenih na internetu i u pres klipingu. Nekoliko slučajeva kojima se Savetovalište bavilo izdvojeno je i u ovom broju Biltena u posebnu rubriku, a izdvojili smo i jednu inicijativa koju smo uputili nadležnima na osnovu iskustava Savetovališta.

Na našoj [Facebook stranici](#), ove sedmice smo objavili 11 tekstova, komentara i linkova u vezi sa korupcijskim i antikorupcijskim temama i aktuelnostima. [Na sajtu](#) smo objavili četiri teksta i niz inicijativa koje smo uputili državnim organima. U protekloj sedmici objavljeno je 60 vesti ili priloga o aktivnostima naše organizacije ili vesti u kojima su citirani stavovi predstavnika TS.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Saopštenja

Još jedna izborna kampanja u nepotpuno pravnom okviru

3. marta 2017.

Transparentnost Srbija, povodom raspisivanja predsedničkih izbora za 2. april 2017. ističe da je ovo još jedan izborni proces u koji je Srbija ušla, a da nisu rasvetljena sporna pitanja iz prethodnih. Nisu na odgovarajući način usaglašeni i upotpunjeni ni propisi koji uređuju izbornu kampanju i njeno finansiranje, čak ni u slučajevima kada su te izmene bile deo Vladinih akcionih planova.

Tek od danas pa do dana održavanja izbora predlagači kandidata će morati da vode evidencije o svim troškovima izborne kampanje i da polažu račune o izvorima finansiranja svojih reklama, spotova, javnih skupova i drugih promotivnih aktivnosti. Naime, prema Zakonu o finansiranju političkih aktivnosti, zakonska ograničenja, prava i obaveze predlagača kandidata u vezi sa finansiranjem izborne kampanje odnose se samo na period od dana raspisivanja do dana održavanja izbora. S druge strane, ni jedan drugi zakon ne ograničava vođenje „kampanje pre kampanje“, osim u pogledu objavljivanja plaćenih oglasa na TV i radio stanicama. Umesto da se ovo i sva druga sporna pitanja u vezi sa finansiranjem partija reše do kraja 2014, kako je bilo predviđeno antikorupcijskim akcionim planom iz 2013, Zakon o finansiranju političkih aktivnosti je krajem te godine dodatno pogoršan – uvođenjem mogućnosti da parlamentarne partije u izbornu kampanju „upumpaju“ budžetski novac dobijen za finansiranje redovnog rada, što je obilato [korišćeno već u kampanji 2016.](#)

Transparentnost – Srbija smatra još većim problemom to što nije ništa urađeno ništa što bi ograničilo „funkcionersku kampanju“, u vezi sa čime smo davali i [konkretne predloge rešenja](#). Postojeći član 29. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije, zabranjuje direktno korišćenje javnih resursa u svrhu političkih aktivnosti (npr. putovanje službenim automobilom na preidzborne skupove, što se ne odnosi na funkcionere koji imaju stalno obezbeđenje). Međutim, ni taj ni drugi zakoni ne postavljaju ograničenja nosiocima javnih funkcija da upravo za doba kampanjeugovaraju sastanke sa predstavnicima drugih važnih zemalja, i da planiraju učešće na popularnim događajima, poput otvaranja škola, puteva, bolnica i fabrika. Izveštavanje sa takvih događaja u informativnom programu medija vrednije je od bilo koje plaćene reklame i stoga mora biti podvrgnuto kontroli, jednako kao i tokovi novca, a to sada nije slučaj. U vezi sa tim, podsećamo da je Narodna skupština i ovaj put, kao i u prethodnih 16 godina, propustila da ispuni svoju zakonsku obavezu i da formira Nadzorni odbor, koji bi pratio one aspekte kampanje za koje ni jedan drugi državni organ nije nadležan.

Konferencije

Zakon o zaštiti uzbunjivača - norme i rezultati primene

28. februara 2017.

Transparentnost Srbija organizovala je okrugli sto o primeni Zakona o zaštiti uzbunjivača. Na okruglom stolu predstavljena je [analiza propisa](#) i upućen poziv zainteresovanim da dostave svoje sugestije i komentare kako bi se eventualno našli u konačnoj verziji publikacije, koja će biti štampana.

foto:www.mc.rs

Zakon o zaštiti uzbunjivača jedan je od boljih zakona koje Srbija ima, ali su pojedine odredbe kontradiktorne, nerazumljive, pa bi u nekim segmentima ovaj propis trebalo da bude određeniji, ocenjeno je u raspravi. Programski direktor Transparentnost Srbija Nemanja Nenadić rekao je da su posebno osetljive situacije kada Zakon o zaštiti uzbunjivača "dolazi u dodir sa drugim zakonima", posebno kada je u pitanju Zakon o tajnosti podataka.

On je rekao da je glavno pitanje da li će osoba koja iznese u javnost podatak o nekoj nezakonitoj radnji, potencijalnoj velikoj šteti za državu i građane, uživati zaštitu ako je istovremeno taj podatak ili dokument označen nekim stepenom tajnosti.

"Potencijalni uzbunjivač se nalazi na vrlo klizavom terenu. Može da obelodani podatak i da tvrdi da je cilj označavanja tajnosti bio da se sakrije neka zloupotreba, ali ako to učini izlaže sebe krivičnoj odgovornosti, a u nekim slučajevima ne uživa zaštitu na osnovu Zakona o zaštiti uzbunjivača", istakao je Nenadić.

Nenadić je podsetio da je Zakon o zaštiti uzbunjivača usvojen u Skupštini Srbije krajem 2014.godine, a počeo je da se primenjuje u leto 2015.godine. On je rekao da je strah od posledica glavni razlog što građani ne prijavljuju korupciju i zbog toga je potrebna efikasna zaštita uzbunjivača. Nenadić je rekao da se građani suočavaju i sa manjkom poverenja u to da će slučaj biti rešen, da će sistem funkcionisati i da će njihovo prijavljivanje imati koristan efekat. On je rekao i da građani ne znaju kome da se obrate i zato ne prijavljuju korupciju.

U Transparentnosti Srbija navode da je pitanje da li se zaštita pruža i kada je informacija koju dostavlja uzbunjivač bila od ranije poznata. Oni ukazuju na to da bi zaštita trebalo da bude sveobuhvatna, bez obzira na to ko je uzbunjivač, kao i da bi uzbunjivači trebalo da budu ne samo zaštićeni, već i nagrađeni.

Sudija Vrhovnog kasacionog suda Snežana Andrejević je ocenila da je postupak "spoljašnjeg uzbunjivanja", koji je predviđen Zakonom, problematičan i da bi trebalo da bude bolje uređen.

Ona je rekla da građani, da bi znali kako će da zaštite svoja prava kao uzbunjivači, ne mogu da prođu obuku koju su prošle sudije i zato bi Zakon o zaštiti uzbunjivača, u nekim segmentima, trebalo da bude određeniji. Andrejević je rekla da ne postoji nijedna država na svetu u kojoj je dozvoljeno obelodanjivanje javnosti tajnih podataka i navela da Zakon o zaštiti uzbunjivača ne bi trebalo da uređuje tajnost podataka, već bi ta oblast trebalo sveobuhvatno da bude rešena posebnim zakonom.

Vršilac funkcije zaštitnika građana Miloš Janković rekao je da zakonska rešenja nisu dovoljno jasna. "Mnoge odredbe se mogu tumačiti i na jedan i na drugi način, neke su kontradiktorne, nerazumljive", rekao je Janković.

Građani, uprava i korupcija - iskustva Antikorupcijskog savetovališta TS

28. februara 2017.

Transparentnost Srbija predstavila je rad Antikorupcijskog savetovališta. Na konferenciji u Medija centru bilo je reči o slučajevima koje Savetovališta otvara, inicijativama koje na osnovu tih slučajeva pokreće, ali i o upravi uopšte. Govorili su predsednik TS Vladimir Goati, šefica politickog odeljenja Delegacije Evropske unije u Srbiji Noora Hayrinen, državni sekretar u Ministarstvu za državnu upravu i lokalnu samoupravu Željko Ožegović i saradnici TS Rade Đurić i Zlatko Minić.

foto: www.mc.rs

Korupciju građani još uvek vide ograničeno, kao mito, davanje i primanje novca, iako je ona puno šira kategorija, naglasio je predsednik TS. Goati je, govoreći o trgovini uticajem kao vidu korupcije, rekao da se razmena dva rusursa - "moći i novca" izvodi takoda je jako teško saznati ko se sa kim i oko čega dogovorio, a istovremeno je to pravno pokriveno da izgleda kao da je sve u redu. On je upozorio da je korupcija otrov bez mirisa i ukusa, ali smrtno opasan.

Borba protiv korupcije ne daje dovoljno rezultata i zbog toga što mnogi građani koji se suočavaju sa ovom pojavom ne poznaju pravne mogućnosti koje im stoje na raspolaganju, ili pak nemaju dovoljno poverenja u rad institucija koje bi te probleme trebalo da rešavaju, ocenili su predstavnici TS.

Podsećamo da se prema poslednjem objavljenom Globalnom barometru korupcije Transparency International u Srbiji godišnje dogodi najmanje 374.000 neotkrivenih slučajeva podmićivanja radi dobijanja u usluga javnog sektora ili zaštite od kažnjavanja. Naime, barem neko iz 22% domaćinstava koja su imala kontakt sa posmatranim javnim službama je platio mito u poslednjih 12 meseci. Broj krivičnih prijava za krivična dela sa elementom korupcije je stotinu puta manji. Ovi nalazi potvrđuju da prioritet za Srbiju i dalje mora da bude otkrivanje većeg broja slučajeva korupcije. Među razlozima za neprijavlivanje korupcije prema tom istraživanju još uvek dominira strah od posledica (oko 30%), i pored antikorupcijske retorike kao i nedavno donetih pravila o zaštiti uzbunjivača.

Trećina građana ne veruje u to da će državni organi ispitati korupciju (17% ne prijavljuje jer je „korupciju teško dokazati“, 10% jer „ništa neće biti urađeno“ i 2% jer veruju da su „službenici kojima treba prijaviti i sami korumpirani“). Najzad, jedna četvrtina čak i ne zna kome i kako da prijavi korupciju.

Ni rezultati koji se odnose na procenat građana spremnih da prijave korupciju ne daju razlog za optimizam. Tek trećina građana smatra da i „obični ljudi“ mogu da doprinesu borbi protiv korupcije, a približno isti broj smatra moralnom obavezom da prijavi korupciju čiji je svedok. Svega 21% građana smatra da je prijavljivanje korupcije „društveno prihvaćeno“, što ne deluje obećavajuće za uzbunjivače.

Nepoznavanje propisa i procedura za prijavljivanje sumnji na korupciju, sumnji u kršenje antikorupcijskih zakona i potreba građana da dobiju savet kako da prikupе podatke, prepoznaju probleme i zaštite svoja prava razlozi su zbog kojih je Transparency International počela da uspostavlja antikorupcijska savetovališta širom sveta. Drugi razlog za rad savetovališta jeste to što kroz upoznavanje sa problemima građana dobijamo ideje za pokretanje inicijativa koje mogu da reše sistemski problem.

Tako, s jedne strane, mi pomažemo građanima da isprobaju kako funkcioniše sistem za rešavanje problema i borbu protiv korupcije, a s druge strane, građani nama pomažu da utičemo na poboljšanje sistema.

Antikorupcijsko savetovalište Transparentnosti Srbija (ALAC) funkcioniše duže od 10 godina. Ponekad nam se obraćaju građani koji iskazuju direktnu sumnju na korupciju. Češće oni koji ne znaju kako da ostvare svoja prava i potrebe, a najčešće građani koji ne uspevaju da u razumnom roku i na povoljan način ostvare neka svoja prava i interese, i veruju da korupcija može biti razlog za to.

Do sada smo zabeležili oko 20.000 obraćanja Savetovalištu i otvorili 5.285 predmeta (situacija u kojima je bilo osnova za pružanje saveta i pomoć u prikupljanju dokumenta).

Savetovalište

U 2015. i 2016. godini, intenzivirali smo i promovisali rad Savetovališta, i u Beogradu i u kancelarijama organizacija sa kojima saradujemo na projektu, u Bečeju i Nišu. To je rezultiralo velikim brojem situacija u kojima je građanima pružena pomoć. Neretko se, međutim, dešava da građani sumnjaju na korupciju i tamo gde je u stvarnosti nema. Međutim, čak i kada nema korupcije, može biti i često ima nečeg drugog – loše organizovanosti uprave, nedostatka resursa i manjka informacija o tome koja prava imaju građani, a koje obaveze službenici. To su problemi koje jednako treba rešavati kao i samu korupciju. U suprotnom, u takvim uslovima će se korupcija brzo razviti, čak i kada je inicijalno nema.

U tome se ogleda čvrsta veza antikorupcijskih mera sa reformom javne uprave i uvođenjem principa otvorene uprave.

Izgradnja sistema vladavine prava i administrativnih kapaciteta uprave da obezbedi sprovođenje tih zakona i zadovolji legitimne potrebe građana i privrede nalaze se u srži evropskih integracija. Zbog toga je neophodno da se problemi građana efikasno rešavaju, ali i da organi vlasti izvlače pouke i da na osnovu pojedinačnih problema uočavaju i rešavaju takođe i sistemske.

Od svih inicijalnih obraćanja, u petini slučajeva ima dovoljno materijala da naši stručnjaci, saradnici ili volonteri preduzimu dalje korake (pomoć građanima u prikupljanju podataka radi ispitivanja sumnji i zaštite prava, identifikovanje organa koji mogu biti nadležni da se slučaj reši, pomoć u obraćanju tim organima). U preostalim situacijama građani se javljaju da bi ukazali na pojave, postavili pitanja ili zatražili nešto što nema veze sa temama kojima se bavimo.

Ukupno u 2015. i 2016. godini, od 4568 obraćanja, u 827 slučajeva smo razmotrili informacije dobijene od građana i pružili neku vrstu pomoći. U 575 slučajeva je bilo reč o slučajevima u kojima postoji sumnja da ima elemenata korupcije ili kršenja nekog antikorupcijskog propisa.

	2015. godina	2016. godina	Ukupno
Prijave savetovalištu/obraćanja	2089	2479	4568
Predmeti u radu	373	454	827
Sumnja da ima elemenata korupcije	279	296	575

Najviše obraćanja, kao i najviše otvorenih slučajeva je u oblasti pravosuđa (17%), javne uprave(12%), u vezi sa javnim nabavkama i u zdravstvu (po 10%).

Predmeti u radu po oblastima (zbirno 2015. i 2016. godina)	
Pravosuđe	140
Državna uprava (administracija, ministarstva, lokalne samouprave, službe, komisije)	98
Javne nabavke	83
Zdravstvo	82
Obrazovanje	70
Inspekcije	61
Policija	34
Javna preduzeća	49
Izdavanje dozvola	46
Političke stranke	27
Carina	22
Mediji	23
Privatni sektor	18
Ostale oblasti	47
Neodređeno	27
Ukupno	827

Inicijative

Na osnovu onoga što čujemo od većeg broja građana, Transparentnost Srbija pokreće inicijative kod nadležnih organa, kako bi se rešili sistemski problemi koji su uzrokovali da dođe do problema ili koji predstavljaju pogodno tlo za razvoj korupcije. Inicijative su raznolike - ponekad je reč o predlozima za izmenu procedura ili akata lokalnih ustanova, preduzeća, ponekad podsećanje na dužnost da ispune već postojeće obaveze. U nekim slučajevima predlažemo organima kako da unaprede transparentnost, spreče korupciju ili sumnju u razvoj korupcije. Značajan je i broj inicijativa za izmenu zakona, uredbi i pravilnika, jer se svakodnevno otkrivaju nove „rupe u propisima“.

Odnos organa kojima se obraćamo prema ovim inicijativama dobro je svedočanstvo o tome da li zaista postoji spremnost da se spreči korupcija, unapredi dobra uprava, da se građanima omogući lakša interakcija sa organima vlasti.

Tako su se, među inicijativama koje smo podnosili u prethodnom periodu, našli predlog za dopunu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, predlog za ujednačavanje propisa i prakse pri isključivanju, na zahtev potrošača, sa sistema daljinskog grejanja, inicijativa da Vlada Srbije objavljuje obrazloženje uredbi, poziv da se pred raspisivanje izbora formuliše apel antikorupcijskih organa u vezi sa kupovinom glasova i aktivnostima u kampanji, inicijativa da se građani rasterete plaćanja za pribavljanje određenih dokumenata prilikom registracije vozila i inicijativa parlamentu da objavljuje izveštaje Vlade Srbije.

Kao "krovnu inicijativu" izdvojićemo poziv da se u okviru Zakona o državnoj upravi, ili u drugom aktu koji uređuje odnos između vlasti i građana (npr. Zakon o referendumu i narodnoj inicijativi), propiše dužnost organa vlasti da u određenom roku razmotri predloge za donošenje propisa i izmenu propisa i prakse koji dolaze od građana, organizacija civilnog društva ili privrede, i iz nadležnosti su državnog organa i da objavi ishod tog razmatranja.

Pogledajte sve inicijative: <http://transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti/tekui-projekti/alac>

Procedure rada Antikorupcijskog savetovališta:

Savetovalište funkcioniše na sledeće načine:

- Primanje poziva na poseban telefonski broj 0800 - 081 - 081, radnim danima od 11 do 15 časova. Pozivi na ovaj broj su mogući sa svih brojeva fiksne telefonije iz Srbije i potpuno su besplatni za građane, kao i pomoć koju građaninu pruža Savetovalište. Građanin koji poziva ovaj broj bira da li će ostati anonimn ili ostaviti svoje podatke. Volonteri iz savetovališta pažljivo beleže spornu situaciju ili problem na koji građanin ukazuje i u najkraćem mogućem roku, nakon konsultacija sa stručnjacima, upućuju građanina na to koje korake može da preduzme, sam ili u saradnji sa Savetovalištem, kako bi se problem rešio.

- Primanje elektronske pošte na adresu savetovaliste@transparentnost.org.rs pri čemu građani mogu da izlože sporne situacije, dostave dokumentaciju i zatraže savet. Sa primljenim mejlovima postupa se na poverljiv način.
- Primanje klasične pošte na adresu Palmotićeve br. 31, 11000 Beograd. Sa primljenim dopisima postupa se na poverljiv način.
- Zakazivanje sastanka sa pravnim savetnikom (savetovanje besplatno za građane).

Transparentnost – Srbija nema pravne ni finansijske mogućnosti da građane koji se smatraju oštećenima zastupa pred nadležnim organima. Međutim, zanimamo se za ishod pokrenutih slučajeva i otklanjanje mehanizama koji omogućavaju da do korupcije dođe.

Preporuke Transparentnosti Srbija za povećanje broja prijavljenih slučajeva korupcije

- Sprovesti uverljive istrage svih prijavljenih slučajeva sumnji na korupciju i saopštavanje rezultata
- Proaktivno delovanje tužilaštva (na osnovu dostupnih izveštaja i podataka, bez čekanja na krivičnu prijavu)
- Izmene Krivičnog zakonika (oslobađanje od odgovornosti lica koje prijavi korupciju, preciziranje postojećih koruptivnih krivičnih dela) i dopune Zakona o zaštiti uzbunjivača (uzbunjivanje sa tajnim podacima, nagrada u slučajevima direktne koristi za budžet, brojna preciziranja odredbi)
- Informisanje potencijalnih uzbunjivača i svedoka o mogućnostima za prijavljivanje korupcije i zaštiti
- Preduzimanje sistemskih promena na osnovu ispitanih slučajeva korupcije (izmene propisa i prakse)

Inicijative i analize

Javno upozorenje pred izbore

27. februara 2017.

Transparentnost Srbija inicirala je da, pred izbore čije se raspisivanje očekivalo, nadležni organi upute apel građanima u vezi sa prijavljivanjem pokušaja kupovine glasova, kao i da objave obaveštenje o nedozvoljenim radnjama u vezi sa kampanjom.

U prvoj fazi uputili smo dopis Agenciji za borbu protiv korupcije, sa pozivom da zajedno formulišemo inicijativu tužilaštvu. U dopisu se ukazuje i na aktivnosti koje bi agencija sama mogla da preduzme, nezavisno od ove inicijative. Podsetili smo da su sve dosadašnje izborne cikluse odlikovale sumnje u mnoge nepravilnosti, od kojih neke potpadaju pod nadležnost agencije za borbu protiv korupcije. U vezi sa izbornim kampanjama politički subjekti su neretko razmenjivali optužbe za razne oblike „kupovine glasova“. Informacije o takvim događajima se mogu čuti takođe i od građana koji su se obraćali Transparentnosti Srbija, ali i pročitati u medijima. Ovo pitanje, iako prevashodno u nadležnosti javnog tužioca, dotiče i oblast rada Agencije. Naime, kupovinom glasova se takođe nelegalno finansira kampanja i to po tri osnova – nezakonito prikupljanje sredstava iz kojih se finansiraju ovakve aktivnosti, trošenje sredstava na protivzakonite namene i nepodnošenje izveštaja o takvim finansijskim transakcijama.

Drugi vid zloupotreba o kojem se često govori u vezi sa kampanjom odnosi se na korišćenje resursa državnih organa, javnih službi, javnih preduzeća i lokalne samouprave za potrebe kampanje. Ni ove sumnje nisu u skorije vreme bile predmet kažnjavanja. Kod takvih pojava može biti u pitanju krivično delo zloupotrebe službenog položaja ili trgovine uticajem, ali i neki od prekršaja iz Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije. Postoje, takođe, i brojne problematične situacije koje je i sama Agencija utvrdila tokom prethodnih godina, a na koje su i našoj organizaciji i našem Antikorupcijskom savetovalištu često ukazivali građani. Reč je o problematičnim situacijama, poput onih kada se politički subjekti promovišu nepolitičkim aktivnostima, kao što su lekarski pregledi i slično. Svim tim problemima je zajedničko to što nema dovoljno pouzdanih dokaza o zloupotrebama niti postupaka za njihovo kažnjavanje.

Da bi se taj problem rešio smatramo da bi bilo neophodno ohrabriti građane koji o ovakvim događajima imaju saznanja da ih podele sa nadležnim organima. Takav apel građanima morao bi sadržati informacije o tome koje su radnje u kampanji i pre kampanje zabranjene političkim subjektima, javnim

funkcionerima i drugim licima, kome mogu da se obrate sa takvim saznanjima, da to mogu da učine na pouzdan način koji omogućava da bude sačuvana tajnost njihovog identiteta i kakav ishod mogu da očekuju potom.

Transparentnost Srbija želi da pred izbornu kampanju koja nam predstoji uputi **inicijativu Republičkom javnom tužilaštvu i Tužilaštvu za organizovani kriminal da ovoga puta javno istupi i uputi apel ili proglas javnosti**, odnosno građanima sa pomenutim sadržajem. U vezi sa tim, pozivamo Agenciju za borbu protiv korupcije da podrži ovakvu našu inicijativu i da sugeriše eventualnu dopunu sadržaja na osnovu sopstvenih iskustava i analiza. Pored toga smatramo da ima mesta da i sama Agencija, nezavisno od apela upućenog javnom tužilaštvu, formuliše obaveštenje o nedozvoljenim radnjama u vezi sa kampanjom i poziv licima koja imaju saznanja o takvim pojavama da ih prijave Agenciji.

Prilog: [Dopis upućen Agenciji za borbu protiv korupcije](#)

Antikorupcijsko savetovalište ALAC

Prenosimo tri slučaja otvorena u našem Antikorupcijskom savetovalištu:

Sumnje u zloupotrebe

Savetovalište je dobilo 3 slučaja koji se odnose na tvrdnje zaposlenih da se u njihovim institucijama vrše zloupotrebe i ima nepravilnosti, te da su u nekim od tih radnji i sami prinuđeni da učestvuju. U jednom slučaju radi se o sumnji da je preduzeće, sa kojim škola sarađuje, u vlasništvu direktora škole. U drugom slučaju, u pitanju je tvrdnja da se suprug direktora škole, koja je jedan od profesora u toj ustanovi, višestruko uvećava fond časova ali i sumnja da joj se plaćaju česte dnevnice za određene poslove, odnosno putovanja. U trećoj situaciji, imamo moguće zloupotrebe u javnim nabavkama, kroz odabiranje dobavljača koji u interesu direktora i određenih profesora, privatno poklanjaju kompjutere (laptovove) i obezbeđuju putovanja. Nastojaćemo da pribavimo što je više moguće podataka, i nakon toga proverimo da li su inspeksijske službe sprovele nadzor u slučajevima u kojima su podnete prijave.

S obzirom na to da se radi o licima koja su zaposlena u školi a podnose prijave o nepravilnostima, određeni deo provera i prikupljanja podataka ići će preko naše organizacije, kako bi se u što manjoj meri ugrozili interesi klijenata koji su nam dostavili podatke.

Odugovlačenje spora

Dobili smo i prijavu u vezi sa postupanjem u jednom sudskom sporu, zbog izuzetno dugog perioda trajanja postupka (oko sedam godina) i nepravilnosti u vezi sa postupcima sudije. Ono što se najviše zamera, jeste dopuštanje odlaganja ročišta u gotovo 20 situacija, za koje građanin koji nam je prijavio slučaj, smatra da su potpuno neosnovani. Dalje, u pitanju je i ignorisanje dokaza i dokumenata koji su stavljeni na uvid u postupku, i za koje se smatra da mogu da budu odlučujuće činjenice, međutim iz nepoznatih razloga, postupajuće sudije ih i dalje ignorišu. Naša organizacija će pokušati da putem zahteva za pristup informacijama, najpre pribavi informacije u vezi sa razlozima za dugo trajanje postupka, a zatim i u vezi sa razlozima za neprihvatanje ponuđenih dokaza koji bi mogli da dovedu do rešenja u procesu.

Mediji

Firma iz Emirata dve godine ne plaća nadoknadu za državno poljoprivredno zemljište

Insajder, 1. mart 2017.

Kompanija Al Rawafed Srbija u većinskom vlasništvu istoimene arapske firme nije uplatila državi Srbiji ni dinar za korišćenje 3,5 hiljada hektara vojnog poljoprivrednog zemljišta koje obrađuje već dve godine. To je odgovarajući na pitanje novinara Insajdera potvrdio ministar odbrane Zoran Đorđević.

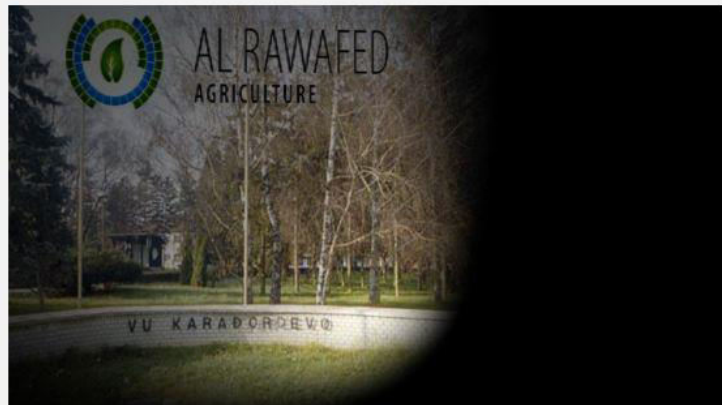
Posle višemesečne komunikacije sa Ministarstvom odbrane, pa čak i žalbe povereniku zbog odbijanja da nam dostave informacije, ministar Đorđević je konačno otkrio da firma Al Rawafed za sada nije uplatila nikakvu naknadu za korišćenje državnog zemljišta. Reč je o 3,5 hiljada hektara zemlje u vlasništvu Vojne ustanove Morović u pogonu Karađorđevo.

Firma iz Emirata dve godine ne plaća naknadu za državno poljoprivredno zemljište (VIDEO)

Objavljeno: 1.03.2017 06:40

Like Share 2.4K Tweet

Kompanija Al Rawafed Srbija u većinskom vlasništvu istoimene arapske firme nije uplatila državi Srbiji ni dinar za korišćenje 3.500 hektara vojnog poljoprivrednog zemljišta koje obrađuje već dve godine. To je odgovarajući na pitanje novinara Insajdera juče rekao ministar odbrane Zoran Đorđević.

Prema saznanjima Insajdera, pre nego što je sklopljen posao sa Ujedinjenim Arapskim Emiratima od tog zemljišta je ubiran prihod od 223 evra po hektaru godišnje. To znači da je za dve godine koliko tu zemlju obrađuje Al Rawafed, Vojna ustanova Morović ostala bez 1,5 miliona evra. Ugovor o davanju na korišćenje zemljišta u Karađorđevu potpisan je na 30 godina. Uz obavezu plaćanja naknade za zemljište, arapski investitori su se obavezali i da će uložiti šest miliona evra u sisteme za navodnjavanje.

Još jedan međudržavni posao bez garancija

Nakon potpisivanja ugovora sa kompanijom Al Rawafed iz Ujedinjenih Arapskih Emirata 2014, predstavnici države su najavljivali procvat srpskog agrara, višestruko veće prinose i milionska ulaganja u poljoprivredno zemljište. Ugovorom je predviđeno da pre utvrđivanja ostvarenog godišnjeg profita, Al Rawafed Vojski Srbije svake godine unapred, u mesečnim ratama, isplaćuje 15 odsto od planiranog profita. Podatak da do sada nije izvršena nijedna uplata znači ili da je kompanija Al Rawafed prekršila ugovor ili da u ovom trenutku ne predviđa profit u poslovanju.

Ugovorom je osnovano zajedničko preduzeće Al Rawafed Srbija u kom arapski partneri imaju 80 odsto vlasništva, a država Srbija 20 odsto. Kompanija je po povlašćenim uslovima, bez javne licitacije, dobila na korišćenje hiljade hektara državnog poljoprivrednog zemljišta u Bačkoj.

Ugovorom je između ostalog, Al Rawafed dobio na korišćenje 3,5 hiljada hektara državnih oranica u vlasništvu Vojne ustanove Morović u pogonu Karađorđevo. Zauzvrat, ugovoreno je da Al Rawafed isplaćuje VU Morović 20 odsto od godišnjeg profita. Iz ugovora međutim nije jasno šta se događa ukoliko profita nema.

Prema saznanjima Insajdera, zbog činjenice da ne postoje garancije da će biti isplaćena adekvatna nadoknada, stručne službe Ministarstva su još 2013. iznele negativan stav o ovom predlogu raspodele dobiti. Kao argument su naveli upravo to što će, u slučaju da Al Rawafed ne ostvaruje profit, "naš prihod bio ravan nuli". Uprkos ovakvom mišljenju takav model isplaćivanja naknade ugovoren je sa Al Rawafedom godinu dana kasnije.

Na pitanje, zbog čega je mišljenje stručnjaka iz Vojske ignosirano, ministar odbrane Zoran Đorđević je rekao da je Vojska tokom pregovora radila analizu šta hoćemo i kako hoćemo, ali da niko nije izričito naveo da je ugovor nepovoljan. „Ja vama ne mogu da kažem pojedinosti ugovora, jer se radi o privatnoj kompaniji i poslovna je tajna kako oni posluju. Ali verujte to što smo uradili će biti, ne gore nego što je bilo državno“ rekao je ministar Đorđević i dodao da će biti još bolje ako rezultati Al Rawafeda budu bolji.

Prema javno dostupnom finansijskom izveštaju, prvu godinu poslovanja kompanija Al Rawafed Srbija je završila bez profita, s gubitkom od 200 miliona dinara i kreditnim zaduženjem od pet milijardi dinara.

Novinari Insajdera su zbog toga još pre nekoliko meseci tražili od Ministarstva odbrane podatke o tome koliko je 2015. na ime ugovorenih 20 odsto od profita, ova firma platila za korišćenje državne zemlje u Karađorđevu. Ministarstvo je odbilo da odgovori uz objašnjenje da su ti podaci poslovna tajna. Ministarstvo je tada navelo da su do sada isplaćene akontativne uplate, na osnovu planiranog profita. Odbili su da odgovore koliki je planirani profit kao i koliko su tačno iznosile te uplate.

Na osnovu izjave ministra Đorđevića jasno je međutim da već dve godine nikakvih uplata nije bilo i da većinski privatna kompanija besplatno koristi državno zemljište.

Pored zemljišta Vojne ustanove Morović, arapsko – srpska firma Al Rawafed, je kupila ili dobila u zakup, još oko 7.000 hektara državnog poljoprivrednog zemljišta u Vojvodini. Iako se u međudržavnom ugovoru između Srbije i Ujedinjenih Arapskih Emirata, navodi da je Al Rawafed imenovana za ovaj posao kao vodeća poljoprivredna kompanija iz UAE, prema istraživanju Insajdera ta firma je licencu za rad dobila samo tri meseca pre potpisivanja ugovora s predstavnicima Vlade Srbije.

